

TEISĖJŲ GARBĖS TEISMAS

L. Sapiegos g. 15, LT-10312, Vilnius, tel. (8 5) 251 4186

Nacionalinei teismų administracijai
(Visuotiniam teisėjų susirinkimui)

2022-09-07 Nr. 20P-12-(7.3.7.Mr.)

DĖL TEISĖJŲ GARBĖS TEISMO VEIKLOS ATASKAITOS

Vadovaudamiesi Lietuvos Respublikos teismų įstatymo 117 straipsnio 5 punktu, teikiame susipažinti Teisėjų garbės teismo 2020 m. lapkričio mėn.– 2022 m. rugpjūčio mėn. veiklos ataskaitą.

PRIDEDAMA. 4 lapai.

Pirmininkas

Virgilijus Grabinskas

**TEISĖJŲ GARBĖS TEISMO VEIKLOS
2020 M. LAPKRIČIO MĖN. – 2022 M. RUGPJŪČIO MĖN. ATASKAITA
VISUOTINIAM TEISĖJŲ SUSIRINKIMUI**

2022 m. rugsėjo 7 d.

Teisėjų garbės teismas – teismų savivaldos institucija, nagrinėjanti teisėjų drausmės bylas ir teisėjų prašymus dėl teisėjo garbės gynimo. Teisėjų garbės teismas yra atskaitingas Teisėjų tarybai ir Visuotiniam teisėjų susirinkimui.

Visuotiniam teisėjų susirinkimui teikiama dvejų pastarųjų metų Teisėjų garbės teismo veiklos ataskaita, t. y. laikotarpio nuo paskutinio Visuotinio teisėjų susirinkimo, įvykusio 2020 m. lapkričio 3-6 d., iki 2022 m. rugpjūčio 31 d. – ataskaita.

Dabartinio Teisėjų garbės teismo sudėtis buvo patvirtinta 2021 m. sausio 29 d. Teisėjų tarybos nutarimu, po 2020 m. įvykusio Visuotinio teisėjų susirinkimo, pasibaigus ankstesnės kadencijos Teisėjų garbės teismo narių įgaliojimų laikui. Šiuo metu Teisėjų garbės teismą sudaro šeši teisėjai: Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėjas Virgilijus Grabinskas (Teisėjų garbės teismo pirmininkas), Lietuvos apeliacinio teismo teisėjas Vigintas Višinskis, Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo teisėjas Dainius Raižys, Vilniaus apygardos administracinio teismo teisėja Vita Valeckaitė, Kauno apygardos teismo teisėja Diana Labokaitė ir Vilniaus regiono apylinkės teismo Trakų rūmų teisėja Rasa Lapėnienė bei keturi visuomenės atstovai: Vytauto Didžiojo universiteto mokslo prorektorė, Teisės fakulteto profesorė dr. Julija Kiršienė, Mykolo Romerio universiteto Viešojo saugumo akademijos Teisės katedros vedėja, profesorė dr. Birutė Pranevičienė, Vilniaus universiteto Filosofijos fakulteto Sociologijos ir socialinio darbo instituto profesorius, Kriminologijos katedros profesorius Aleksandras Dobryninas ir Mykolo Romerio universiteto Psichologijos instituto profesorė Jolanta Sondaitytė.

Peržvelgus pastarojo dešimtmečio Teisėjų garbės teismo veiklą, matyti, kad 2011–2013 m. Teisėjų garbės teismas per metus išnagrinėdavo vidutiniškai po 10 drausmės bylų, tačiau nuo 2014 m. Teisėjų garbės teisme gaunamų drausmės bylų skaičius pastebimai mažėjo: 2014 m. – Teisėjų garbės teismas išnagrinėjo 5 drausmės bylas ir 1 prašymą dėl teisėjo garbės gynimo, 2015 m. ir 2017 m. – po 4 drausmės bylas, 2016 m. ir 2018 m. – po 2 drausmės bylas, 2020 m. – 3 drausmės bylas ir 3 prašymus dėl teisėjo garbės gynimo, 2019 m. ir 2021 m. – po 1 drausmės bylą. Tiesa, šiais metais drausmės bylų

skaičius vėl nežymiai padidėjo – nuo metų pradžios Teisėjų garbės teismas priėmė jau 5 sprendimus (4 sprendimus – teisėjų drausmės bylose, 1 – teisėjo garbės gynimo byloje).

Teisėjams keliamų drausmės bylų skaičiaus mažėjimo tendencija džiugina ir rodo tai, kad aplaidus teisėjų darbas teismų bendruomenėje yra principingai vertinamas, o nuolatinis dėmesys šiurkštiems įstatymo pažeidimams ir už tai skiriamos drausminio poveikio priemonės veikia kaip prevencinė priemonė. Pažymėtina, kad teisėjų etikos ir drausmės užtikrinimas pirmiausia priklauso nuo pačių teisėjų požiūrio bei teismų pirmininkų ir savivaldos institucijų principingumo reaguojant į pažeidimus teisėjų etikos ir drausmės srityje.

Minėta, kad per ataskaitinį laikotarpį Teisėjų garbės teismas išnagrinėjo 5 drausmės bylas (2021 m. – 1 drausmės bylą, 2022 m. – 4 drausmės bylas) ir 1 prašymą dėl teisėjo garbės gynimo. Visos, ataskaitiniu laikotarpiu Teisėjų garbės teisme gautos drausmės bylos buvo iškeltos apylinkių teismų teisėjams, prašymu dėl teisėjo garbės gynimo į Teisėjų garbės teismą buvo kreipęsis apygardos administracinio teisėjas (subjektas, atliekantis vidinį teismo administravimą), prašyme teisėju, pažeidusiu jo garbę, nurodydamas kitą to paties teismo teisėją.

Teisėjų garbės teismas per ataskaitinį laikotarpį drausmės bylose priėmė tokius sprendimus:

- trijose drausmės bylose dalis drausmės bylos buvo nutraukta, kitoje dalyje skirta pastaba;
- vienoje drausmės byloje dalis drausmės bylos buvo nutraukta, kitoje dalyje skirtas papeikimas;
- vienoje drausmės byloje dalis drausmės bylos buvo nutraukta, kitoje dalyje skirtas griežtas papeikimas.

Prašymo dėl teisėjo garbės gynimo byloje Teisėjų garbės teismas priėmė sprendimą nutraukti prašymo dėl teisėjo garbės gynimo nagrinėjimo procesą.

Viena iš ataskaitiniu laikotarpiu Teisėjų garbės teismo nagrinėtų drausmės bylų teisėjai buvo iškelta už tai, kad teisėja, netinkamai bendraudama su nagrinėjamos bylos pareiškėjais, teismo padėjėjais ir sekretoriais, pažeidė Teisėjų etikos kodekso normas. Taip pat šioje drausmės byloje buvo susidurta su teisėjos procesinių pareigų aplaidžiu vykdymu bei neetišku teisėjos elgesiu ne darbe. Kitoje drausmės byloje buvo susidurta su Teisėjų etikos kodekse įtvirtinto pareigingumo principo pažeidimu – drausmės byla teisėjui buvo iškelta už tai, kad nagrinėdamas civilines bylas teisėjas nuolat daro šiurkščių ir akivaizdžių procesinių pažeidimų. Šioje drausmės byloje buvo konstatuota, kad teisėjas nesilaikė proceso operatyvumo principo, neužtikrino tinkamo savo darbo organizavimo – nesilaikė proceso įstatymuose nustatytos bylų nagrinėjimo tvarkos ir terminų. Trečioje drausmės byloje drausminė nuobauda teisėjui

skirta taip pat už Teisėjų etikos kodekse įtvirtinto pareigingumo principo reikalavimų pažeidimus: teismo sprendimo surašymą jame paliekant rašybos bei aritmetikos klaidų ir bylų nagrinėjimo proceso reikalavimų pažeidimus (teisėjas nesilaikė nustatyto atskirojo skundo pateikimo termino, priėmė papildomą sprendimą bylai jau esant apeliacinės instancijos teisme). Taip pat šioje drausmės byloje priimtu sprendimu Teisėjų garbės teismas atkreipė teisėjų dėmesį į kokybiško teismo sprendimo reikšmę bylos baigčiai ir teisingumui, jo svarbą proceso dalyviams ir pažymėjo, kad, be kitų, teismo sprendimo turiniui keliamų imperatyvių reikalavimų, teismo sprendimas turi turėti aiškią struktūrą ir formą, būti lingvistiškai ir teisiškai korektiškas, jis turi būti surašomas be kalbos ar rašybos klaidų, nuosekliai, vienu stiliumi. Dar viena drausmės byla teisėjai buvo iškelta dėl Teisėjų etikos kodekso pagarbos žmogui, padorumo, pavyzdingumo ir pareigingumo principų reikalavimų pažeidimų, o būtent – dėl nepagarbaus ir nekorektiško bendravimo su teisėjais ir teismo personalu bei atsisakymo dirbti teisėjų kolegijoje.

Iš ataskaitiniu laikotarpiu išnagrinėtų drausmės bylų norėtusi išskirti vieną bylą, kurioje Teisėjų garbės teismas priimtu sprendimu pradėjo formuoti teisėjų, kaip viešų asmenų, elgesio socialiniuose tinkluose ir viešojoje erdvėje principus. Drausmės byla teisėjai buvo iškelta už jos viešus pasisakymus visuomenės informavimo priemonėse ir socialiniame tinkle „Facebook“. Priimdamas sprendimą šioje drausmės byloje Teisėjų garbės teismas rėmėsi ne tik Lietuvos Respublikos Konstitucija, Teismų įstatymu, Teisėjų etikos kodeksu, Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių konvencija, tačiau plačiai analizavo ir Europos Žmogaus Teisių Teismo suformuotą praktiką šiuo klausimu. Sprendime Teisėjų garbės teismas konstatavo, kad teisėjui viešojoje erdvėje turi būti taikomi griežtesni elgesio standartai negu šių pareigų neįnantiems asmenims. Teisėjų garbės teismo nuomone, viešai rašydamas ar kalbėdamas teisėjas turi įvertinti savo žodžių reikšmę ir galimą įtaką būtent teismų valdžios autoritetui ir nešališkumo garantijoms bendrąja prasme. Sprendimą skirti teisėjai pastabą lėmė vienas įrašas jos socialinio tinklo „Facebook“ paskyroje po pasidalintu internetinio portalą straipsniu, kuriame teisėja nepalankiai ir kritiškai atsiliepė apie visus teisėjus, nurodydama, kad neigiamos teisėjų savybės pasireiškia ir jiems nagrinėjant bylas; taip pat aplinkybė, kad teisėja socialiniame tinkle „Facebook“ teigiamai įvertino kito vartotojo kritišką ir negatyvų atsiliepimą apie visus teisėjus. Teisėjų garbės teismo nuomone, pernelyg plataus masto neigiamas apibendrinimas apie visus teisėjus daro ar gali padaryti žalą visuomenės pasitikėjimui tiek teismine valdžia, tiek teismų gebėjimais tinkamai nagrinėti bylas. Vis tik drausmės bylos dalį dėl Teisėjų etikos kodekso padorumo, pavyzdingumo, solidarumo, pagarbos žmogui principų reikalavimų pažeidimo teisėjai pasisakant visuomenės informavimo priemonėse ir pasisakant bei komentuojant socialiniame tinkle „Facebook“, taip pat pasisakant viename teisėjos nagrinėtos baudžiamosios bylos posėdyje, Teisėjų garbės teismas nutraukė. Teisėjų garbės teismo nuomone, vieša

diskusija apie teismų problemas yra galima ir neturi būti ribojama, Europos Žmogaus Teisių Teismas ne vienoje byloje yra pabrėžęs, kad teismai neveikia vakuume, todėl visuomenė turi teisę žinoti, kokių problemų kyla teismų sistemos viduje.

Iš visų, ataskaitiniu laikotarpiu priimtų, Teisėjų garbės teismo sprendimų Lietuvos Aukščiausiajam Teismui buvo apskūsti du sprendimai, kuriais dalis drausmės bylos buvo nutraukta, kitoje dalyje skirta pastaba. Skundus pateikė teisėjos, kurioms šios drausmės bylos ir buvo iškeltos. Išnagrinėjęs vieną iš minėtų skundų, Lietuvos Aukščiausiasis Teismas teisėjos skundą tenkino iš dalies – Teisėjų garbės teismo sprendimo dalį dėl teisėjo pareigos informuoti teismo pirmininką apie teismo procesą pažeidimo panaikino ir dėl šios dalies Teisėjų etikos ir drausmės komisijos sprendimu teisėjai iškeltą drausmės bylą nutraukė, kitą Teisėjų garbės teismo sprendimo dalį paliko nepakeistą. Antras skundas dėl Teisėjų garbės teismo sprendimo Lietuvos Aukščiausiajame Teisme dar nėra išnagrinėtas.

Teisėjų garbės teismas dėkoja Teisėjų etikos ir drausmės komisijai už tinkamai parengtas drausmės bylas, Teisėjų tarybai ir kitoms teismų savivaldos institucijoms – už geranorišką bendradarbiavimą, Nacionalinei teismų administracijai – už gerą aptarnavimą bei pagalbą įgyvendinant Teisėjų garbės teismo funkcijas.

Pirmininkas

Virgilijus Grabinskas